

Университетска библиотека

Пътеводител

2016

2016

Издателство “Наука и икономика”
Икономически университет – Варна

Въведение

Целта на пътеводителя е да помогне на потребителите на библиотеката да се ориентират при ползването на нейните фондове и ресурси.

Помагалото дава информация за библиотеката, нейната структура, фондове, каталози, бази данни и други информационни ресурси.

Подробно е описан пътят на читателя – от неговата регистрация, заемане на литература, ползване на читалнята, електронните каталози и пълнотекстовите бази данни – до отписването му при завършване или напускане на университета.

Накратко са изяснени основните понятия, свързани с описанието на документалните източници, организацията и представянето на библиотечните фондове.

Подробно са представени информационните ресурси на библиотеката – електронният каталог, правно-информационните, пълнотекстови, справочни, архивни и наукометрични бази данни, с осигурен абонаментен достъп.

Предоставената информация е насочена към нуждите на студентите, преподавателите и служителите от ИУ – Варна, както и към всички, интересуващи се от ресурсите на библиотеката.

Съдържание

1. Кратка информация за библиотеката
2. Структура на библиотеката
3. Работно време
4. Регистрация на читател
5. Основни понятия и елементи на библиографското описание.
6. Традиционни каталози и картотеки
7. Електронен каталог
8. Заемане на литература
9. Читалня на библиотеката
10. Секция „Библиотека“ от веб-страницата на ИУ - Варна
11. Информационно библиографско обслужване
12. Онлайн научни бази данни и електронни ресурси
13. ЕДЦ (Европейски документационен център)
14. Съставяне на библиография към писмен труд. Правила за цитиране.
15. Приложения:
Приложение 1. Универсална десетична класификация – УДК
Приложение 2. Задължения на читателите
16. Ползвана литература

1. Кратка информация за библиотеката

Библиотеката на Икономическия университет – Варна е една от най-старите университетски библиотеки в страната. Тя е основана през 1920 година заедно с Висшето търговско училище и е първото самостоятелно звено в него. Притежава богата колекция от над 280 000 тома научна литература, в т. ч. книги, периодични издания, стандарти, издания на електронни носители и др. Най-старото издание датира от началото на XIX век. Тук се пази в оригинал и първата у нас печатна търговска книга, издадена през 1858 г. в Цариград. От 2007 година библиотеката има статут на Европейски документационен център и като такъв получава и предоставя за ползване (на свободен достъп) издания на Европейската комисия – книги, доклади, статистически, образователни, рекламни и други материали.

Университетската библиотека е разположена на площ от 2100 м², която включва просторна читалня с 4 обособени помещения, три – за студенти и една преподавателска читалня, заемна служба, две книгохранилища и работни помещения за различните сектори на библиотеката. Тя предлага на своите потребители модерна и комфортна среда, пълна автоматизация на библиотечните процеси, достъп до богати информационни ресурси чрез локалната си компютърна мрежа и интернет. В библиотеката се набавят близо 3000 тома книги на година, в т. ч. закупени, по книгообмен и дар, като се полагат усилия да бъдат обхванати в достатъчна степен всички области на знанието, застъпени в учебните програми на университета. Ежегодно като абонамент, дар и замяна се получават над 350 заглавия периодични издания (български и чужди).

Работата на библиотеката е регламентирана с Правила за дейността ѝ, с последни изменения, приети с протокол № 186 от заседание на Академичен съвет на 29.09.2013 г., които са съобразени с Правилника за дейността на ИУ - Варна, Типови правила за обслужване на читателите и Наредба за запазване на библиотечните фондове от Министерство на културата от 01.01.1995 г.

Всеки читател може да се запознае с видовете услуги, които предлага библиотеката, с мястото и реда на получаването им, със задълженията (вж. Приложение 2) и отговорностите, които поема спрямо библиотеката от Правилата за дейността на библиотеката при ИУ – Варна, които са публикувани в Сборник нормативни актове и в секция „Библиотека“ на сайта на ИУ - Варна.

2. Структура на библиотеката

Дейността на библиотеката е разпределена в следните направления (сектори):

Комплектуване, обработка и каталози (501, V етаж, заемна) – набавя книги чрез покупка, обмен и дар, като проучва каталози на издателства, препоръки на преподаватели, студенти и предлаганите в книжарниците заглавия. Контактна с други университетски библиотеки у нас и в чужбина, като осъществява книгообменните връзки на библиотеката. Обработка новопостъпилата литература и я отразява в електронния каталог, а също и в традиционните каталози на библиотеката. Поддържа база „Персоналия“ с публикации на преподавателите и архивния фонд на университета. Подготовка на изданията на библиотеката – “Книгопис с публикациите на преподаватели от ИУ” и „Алманах на ИУ - Варна”. Периодично отчислява изгубени, физически похабени и остарели по съдържание заглавия.

Обслужване и книжни фондове (V етаж, заемна) – отговаря за съхраняването, подреждането и поддържането на фонда от книги и периодични издания в читалнята и хранилищата на библиотеката. Обслужва потребителите в заемната и читалнята на библиотеката. Отговаря за регистрацията на читателите, издаването на читателски карти, поддържането на база „Читатели“, зареждането на картите с кредити за копиране. Консултира читателите при търсене на конкретен източник или информация по определена тема.

Периодика (V етаж, заемна) – отговаря за набавянето на периодичните издания в библиотеката чрез абонамент, замяна и дар. Ежедневно регистрира получените вестници, списания, бюлетини и др. и попълва базата “Периодика” в електронния каталог на библиотеката. Подготвя “Каталог на получаваните в библиотеката периодични издания” за секция „Библиотека“ в сайта на университета. Осъществява книгообменните връзки на библиотеката по отношение на периодичните издания. Отговаря за подреждането на фонда от периодика в читалнята.

Информационно библиографски (VI етаж, читалня) – осигурява информационното обслужване на преподаватели и студенти и им оказва специализирана помощ при търсене на литература в каталозите на библиотеката, електронните ресурси и интернет. Изготвя тематични библиографски справки по заявка на преподаватели. Поддържа база „Статии“ на електронния каталог, като въвежда библиографските данни на статии от български и чужди списания, както и други информационни материали, получавани в библиотеката. Подготвя и публикува в интернет “Бюлетин за новополучена литература”. Отговаря за актуалността на информацията и поддържането на секцията за библиотеката в интернет страницата на ИУ – Варна.

Дигитализационния център (VI етаж, читалня) към библиотеката има за задача да дигитализира и предоставя за ползване книги от фонда на библиотеката в две основни направления: Стари и ценни издания и актуални заглавия, необходими за осигуряване на учебния процес. Дигитализираните заглавия са достъпни в пълен текст, при търсене в електронния каталог на библиотеката, само от локалната библиотечна мрежа и само за четене.

Управлението, организацията и контролът на цялостната дейност се осъществява от **Директор на библиотеката** (504, V етаж, фойе на библиотеката).

3. Работно време

Работното време на библиотеката е съобразено с работното време на останалите звена в университета и с потребностите на нейните читатели.

Читалня:

- от понеделник до петък 8.30 – 18.30 ч.
- събота 8.00 - 12.30 ч.

Заемна служба:

- всеки делничен ден 8.15 – 12.00 ч.
12.30 – 16.15 ч.

Всеки последен петък на месеца до 12.30 часа, библиотеката има санитарен полуден за разнасяне, проверка и подреждане на фонда.

През летните месеци – юли и август, обслужващите звена на библиотеката работят с променено работно време, което своевременно се обявява в секция „Библиотека“ на сайта на ИУ - Варна.

За контакти, справки и запитвания:

Заемна служба 052 830 810, zaemna@ue-varna.bg
Читалня 052 830 811

4. Регистрация на читатели

Регистрирането в библиотеката на преподаватели, служители и докторанти се извършва срещу заповедта им за назначаване.

Новоприетите студенти (бакалаври и магистри) се регистрират в Заемна служба на библиотеката (V етаж), след представяне на студентска книжка и документ за платена такса. Таксата за издаване на читателска карта е 2 лв. и се заплаща в касата на университета (ет. 2, ст. 231). Издадената читателска карта е документ за ползване услугите на библиотеката (вход за читалня, копирни услуги, заемане и връщане на литература) и е валидна до края на следването. Повторно издаване на читателска карта (при изгубване, унищожаване и пр.) се извършва, след заплащане на глоба от 5 лв. в касата на университета.

Регистрацията на читател се актуализира текущо - при промяна на адрес, специалност или факултетен номер.

Външните читатели ползват библиотеката срещу лична карта и документ за такса, платена в касата на университета. Таксите са: за един ден (5 лв.), за седмица (10 лв.), за месец (20 лв.). За ученици: за един ден (2 лв.), за седмица (5 лв.), за месец (10 лв.)

При напускане на университета, за да получи обходен лист, читателят трябва да се издължи на библиотеката и срещу представяне на студентска книжка и читателска карта да бъде отчислен от нейния регистър.

5. Основни понятия и елементи на библиографското описание

Сигнатурата посочва мястото на документа в библиотеката и неговата принадлежност към определен фонд. Изписва се в горния ляв ъгъл на корицата на документалния източник и на първия ред на описанието и каталожната картичка, като най-често е буквено-цифрова комбинация. Сигнатурите са два вида – форматни и систематично-азбучни. Форматната сигнатура е свързана с размера на книгата, а систематично-азбучната с раздела на знанието, към който се отнася документа.

Сигнатури, използвани в библиотеката на ИУ – Варна и тяхното значение:

I. Форматни сигнатури

A 5283	книги с височина до 18,5 см
B 72763	книги с височина до 25 см
C 6770	книги с височина над 25 см
D 4	книги с височина над 50 см
ВЦ 4937	книги от преди 1944 г. – стари сигнатури
ПВ 2386	периодични издания с височина до 23 см
ПС 1133	периодични издания с височина до 50 см
ПД 88	периодични издания с височина над 50 см
PCDR 23	периодични издания, записани на компакт диск

Д 8	дискети
К 3	аудио и видеокасети
CDF 2	филми на компакт дискове
CDR 135	компакт дискове (самостоятелни)

II. Систематично-азбучни сигнатури

У 1203	учебници
Дч	дисертации
С 378.14/С 59	справочници, речници, енциклопедии (след 1994)
Ся1 804.0/S13	справочници, речници, енциклопедии (до 1994 г.)
Ся2 3/Д85	библиографии – стари (до 1994 г.)
Б 33/Ю12	библиографии и библиографски указатели
АРеф 117/Д85	автореферати на дисертации, защитени извън ИУ - Варна
БДС ISO 2231	стандарти
БС БИУВ 429/2010	библиографски справки от ИУ - Варна
ИФ БС 1023/2007	информационен фонд (брошури, доклади)

Библиографското описание на документален източник е съвкупност от библиографски сведения, подредени в определена последователност, които дават възможност за идентификацията на този източник. Елементите на описанието, освен редната дума, са групирани в области и отделени един от друг с условни разделителни знаци.

Елементи на библиографското описание на книгите са :

Редна дума.

Основно заглавие = Паралелно заглавие : Подзаглавни данни / Авторска отговорност (авторите или други лица с авторски права). – Сведение за поредност на изданието. – Местоиздаване : Издателство, година на издаването. – Брой страници : Сведения за илюстрации, графики, карти и др. ISBN (международен стандартен номер на книгата)

Редна дума е думата, с която започва библиографското описание на документа и определя мястото му в съответния каталог. Редна дума може да е:

- фамилното име на автора (напр. Иванов, Иван Стоянов);
- фамилното име на първия автор с добавка “и др.” (et al.), когато авторите са до трима. За втория и третия автор се прави препратка. Тя представлява допълнително описание с редна дума, която е различна от тази на основното описание;
- колективен автор (учреждение, институт, организация и др. п.);
- първата дума от основното заглавие, когато авторите са повече от трима.

Под библиографското описание се изписват:

- **инвентарен номер** - буквено-цифрова или само цифрова комбинация, която представлява индивидуалния (уникален) номер на всеки документален източник (изписва се в ляво);
- **класификационен индекс**, определящ отдела на знание, към който се отнася съдържанието на документа (изписва се в дясно).

Пример за описание на книга:

В 73979

Георгиева, Стоянка Вълкова.

Митове и политика: Изследване / Стоянка Вълкова Георгиева. - Варна : СТЕНО, 2012 . – 144 с.

ISBN 978 954 449 586 2

32

Елементи на библиографското описание на статиите са:

Редна дума. Основно заглавие : Подзаглавни данни / Авторска отговорност. // *Източник* (заглавие на списанието), том, година, № на книжката, страници (от – до).

Пример за описание на статия :

ПВ 1552

Новаков, Стоян. Работа по време на следване: Професионален опит или икономическа необходимост / Стоян Новаков. // *Социологически проблеми*, 2012, N 3 - 4, с. 216 – 239.

ISSN 0324-1572

6. Традиционни каталози и картотеки

Каталозите и картотеките включват подредени в определен ред каталожни картички (фиши) с библиографските описания на документалните източници, за които се отнасят – книги, статии, периодични издания и др. Каталозите представят фондовете на библиотеката от създаването ѝ до момента. В електронния вариант на каталога са включени всички постъпления в библиотеката на ИУ - Варна след 1984 година.

В университетската библиотека се поддържат следните традиционни каталози:

- Азбучен каталог на книгите на българска кирилица;
- Азбучен каталог на книгите на чужда (руска и др.) кирилица;
- Азбучен каталог на книгите на латиница;
- Систематичен каталог на книгите;
- Азбучен каталог на периодичните издания.

6.1. Азбучни каталози

Каталожните картички в азбучните каталози са наредени азбучно по редна дума, която може да бъде: Фамилното име на първия автор, когато авторите са до трима, първата дума от заглавието, когато документите нямат автор, или имат повече от трима автори и условни редни думи.

В азбучните каталози всички произведения на един автор са събрани на едно място. Ако името на даден автор се среща в различни форми или той пише под различни имена, публикациите му се събират на едно място, зад името, под което е най-известен. За невъзприетите при нареждането на каталога форми на авторското име има **препратки**, които насочват към името, под което са събрани неговите произведения. Препратки се изготвят за съавторство (когато документът има до трима автори) и за друг вид авторска отговорност - съставителство, редакция, художествено оформление, превод и др. С помощта на препратките “за него/за нея” се правят справки за критически, библиографски, юбилейни и др. материали, които библиотеката притежава за конкретен автор.

6.2. Систематичен каталог

Систематичният каталог дублира съдържанието на азбучните каталози, но в него каталожните картички са подредени по области на знанието, въз основа на определена библиотечна класификация. В библиотеката на ИУ книгите до 1992 г., са подредени според **Класификационната схема на големите научни библиотеки**, а след 1992 г. - според **Универсалната десетична класификация**

(УДК) (Вж. Приложение 1). Систематичният каталог дава възможност да се търси литература в дадена област. В рамките на отделната област на знанието (раздел) описанията на книгите са подредени по азбучен ред. В систематичния каталог се спазва принципът за систематично-азбучното подреждане.

7. Електронен каталог

Електронният каталог на библиотеката е достъпен в локалната мрежа на библиотеката, както и в интернет от секция „Библиотека“ на сайта на университета – www.ue-varna.bg или директно на адрес <http://library.ue-varna.bg>

От 2016 година библиотеката предлага нов електронен каталог, с модерен и удобен за читателите интерфейс. През каталога са достъпни в пълен текст повече от 3000 книги, учебници, статии, доклади и други материали. От компютрите в университета са достъпни пълните текстове на заглавия издадени до 2013 година, а от компютри, извън университета – до 2009 година. Каталогът има версия за мобилни устройства.

Базите, включени в електронния каталог на библиотеката са четири: **книги, статии, периодика и персоналия (библиографии).**

- База **«Книги»**, включва описанията на книги, постъпили в библиотеката след 1984 година, част от тях са достъпни и в пълен текст;

- База **„Статии“** включва статии, обзори и библиографски справки след 1984 година. Аналитичните описания на статии от избрани списания на английски, руски, частично немски и френски език се въвеждат от 1997 г. От 2008 година се въвеждат подборно статии от всички списания, получавани в библиотеката, които (според преценката на библиотечните специалисти) са от значение за преподаваните в ИУ - Варна дисциплини. Към тази база са и описанията на т. нар. информационен фонд с обзори по управление, персонал, счетоводство и др. Тук са включени стандарти (БДС, ISO и пр.), които са постъпили в библиотеката след 1996 година, автореферати към дисертации в областта на икономическите науки след 2000 година;

- База **„Периодика“** дава информация за получаваните от библиотеката периодични издания след 1990 година, както и за тяхната наличност и място на съхранение.

- База **„Персоналия“ (библиографии)** включва описания на публикациите на автори от ИУ - Варна след 1980 година, като някои от тях са налични и в пълен текст.

Търсенето в електронния каталог на библиотеката е организирано по логиката на повечето съвременни електронни търсачки.

По подразбиране търсенето е интегрирано (за всички бази на каталога) и базово, т. е. без ограничаване по различни признаци.

При избор на „Разширено търсене“ системата дава възможности за предварително задаване на различни параметри на търсенето: ключови думи, признак за търсене, каталог, език, документи от тип, автор, издателство, предметна област. Разширеното търсене се използва, когато потребителят има повече конкретни данни или изисквания към търсенето.

При изписване на търсена дума/и и други данни и избор на „Търси“ се визуализира списък с резултати. Данните от този списък могат допълнително да се филтрират по различни признаци:

- Пълен текст – да показва само документите в пълен текст;
- Година на издаване – като се избират от падащ списък за начална и крайна година за търсене;

- Документи от тип – избор от списък, който съдържа видове документи за конкретния резултат;
- Предметна област – избор от списък на областите за заглавията в конкретния резултат;
- Език – избор на език от заглавията в конкретния резултат;
- Ключови думи – добавяне на допълнителни ключови думи за ограничаване на търсенето.

Заглавията от резултатния списък могат да се сортират по актуалност (година на издаване) или по релевантност (отговарящи на търсенето).

Конкретните заглавия или целите списъци могат да се избират, запомнят, изпращат на e-mail и пр. възможности. При избор на заглавие, може да се разгледа пълното му библиографско описание, в което има информация за наличностите от избраното заглавие или достъп до пълния текст, ако има такъв. Пълните текстове са достъпни само за четене от екран. При избор на конкретно заглавие с пълен текст и изпращането му на електронна поща, потребителят получава линк към описанието и текста на заглавието.

Системата предлага опции за регистриране, след което, вече регистрираните потребители, могат да запомнят търсенията си, да се абонират за получаване на съобщения за постъпили нови заглавия в конкретна предметна област и пр.

8. Заемане на литература

Всички учебници и книгите след 1997 година (сигнатури по-големи от В 65000), които са подредени в заемна служба, могат да се заемат за дома. Заемането е на самообслужване и се състои в: издирване по каталог (на място или в интернет) на сигнатурата на търсеното заглавие, физическото му намиране, заемане на станциите за заемане и връщане или при дежурен библиотекар.

На всички читатели при издаване на читателска карта или при първото им посещение в библиотеката, се обяснява подробно и се показва на място как да се ориентират и обслужват в библиотеката.

Поръчка на по-стари библиотечни документи от хранилищата става в Заемна служба на библиотеката (V етаж), след представяне на читателска карта. Читателят попълва заемна бележка с точните данни на източника – автор, заглавие, сигнатура, които взема от традиционните или електронния каталог на библиотеката. Срокът за изпълнение на заявката се уточнява с дежурния библиотекар.

Сроковете за връщане на заетите материали зависят от наличните в библиотеката бройки, като за книги с «У» сигнатура срокът е 150 дни, а за книги с «А», «В» или «С» сигнатура - 30 дни.

Всеки читател на библиотеката може да заема за дома максимум 9 броя книги. Задължително трябва да се спазват сроковете за връщане, а за просрочените (невърнати в срок) заглавия се начислява парична глоба, която се заплаща в касата на университета.

При завършване на образователна степен и напускане на университета, читателите се отчисляват от регистъра на библиотеката, като им се попълва обходен лист. Всички читатели, на които не се изисква обходен лист при напускане на университета (специализанти, студенти и преподаватели от Колежа по туризъм, хонорувани преподаватели, външни лица и др.), нямат право да заемат книги за дома, а се обслужват само в читалнята.

Читателите не могат да заемат за дома библиотечните източници, подредени в читалнята - справочни издания (енциклопедии, речници, други справочници), учебници, учебни помагала, книги, периодични издания, стандарти, обзори и преводни статии.

Чрез «Междубиблиотечна заемна служба» (МЗС) преподавателите и служителите от университета имат право да заявяват и да получават за временно ползване библиотечни документи от други библиотеки в страната, което се урежда от Правилник за междубиблиотечното заемане от 1983 година.

9. Читалня на библиотеката

Читалнята на библиотеката се намира на последния етаж в надстройката на университета и разполага със 170 читателски места. В читалнята се влиза без връхни дрехи и багаж. Ползват се гардеробните шкафчета (във фойето пред читалнята), които работят с монета от 1 лев. На входа на читалнята има контролна, регистрираща система, което изисква всеки да влиза със своята читателската карта, поднасяйки я към датчика на входното устройство.

Библиотечният фонд в читалнята е подреден на свободен достъп, като са обособени колекции на:

- учебници, учебни помагала и книги, подредени по раздели на знанието;
- речници и справочници – подредени също по области на знанието;
- периодични издания – текущи и от минали години, подредени азбучно и по година на издаване;
- статистически издания – български и чужди, подредени азбучно и по година на издаване.

Читателите ползват литературата, като намират и вземат сами библиотечния материал, а след приключване на работата го връщат на специално определеното място при дежурния библиотекар.

На разположение в читалнята има по един екземпляр от всички книги, получени в библиотеката след 2006 година.

Редът, по който са подредени различните области на знанието, се определя от Универсалната десетична класификация – УДК (Вж. Приложение 1). Това е класификационната схема, по която се класира постъпилата в библиотеката литература и с която работят голяма част от библиотеките в света.

Периодичните издания (ПИ) са подредени в обособена част на читалнята, като са отделени ПИ за текущата година и избрани ПИ за минали години (за последните 10 години). ПИ са азбучно подредени, както следва - български, руски и на латиница. Обособени са специални стелажи за статистическите издания (български и чужди), Държавен вестник (от последните 10 години), издания на ИУ, издания на Европейската комисия и пр.

Всички стандарти (БДС и ISO), получени в библиотеката след 1995 година, са въведени в база “Статии” на електронния каталог и могат да се търсят и ползват в читалнята. Обслужването с по-стари стандарти става срещу предварителна заявка от минимум 2 дни при дежурния библиотекар.

На разположение на читателите са компютри за търсене на информация в базите на библиотеката и интернет. Компютрите се ползват само за търсене на литература и информация по теми, а не за упражнения по информатика, текстообработка, забавления и пр. В читалнята е оборудвано, с необходимата техника и софтуер, работно място за незрящи или читатели със зрителни проблеми.

Потребителите на читалнята могат да ползват на място три копирни машини на самообслужване, с цена от 0.04 лв. за копирна страница. За целта е необходимо предварително да се внесе известна сума (напр. 4.00 лв. за 100 копия) в касата на университета (стая 231). Срещу представения в читалнята касов бон, библиотечната карта се зарежда със съответния брой кредити. Копирните машини работят при поднасяне и прочитане на картата и отнемат кредити за направените копия.

В читалнята и заемна служба на библиотеката е инсталирана контролна система за опазване на фонда. Читател, заловен при опит да унищожава, уврежда или изнася библиотечен материал, без разрешението на дежурния библиотекар, се наказва с отстраняване от университета.

В края на читалнята има отделено помещение за преподавателска читалня, която разполага с 16 работни места, 6 компютъра тип „тънки клиенти“ и кът за разговори. Там са подредени речници и справочници, Енциклопедия Британика, авторефератите към дисертации и друга специализирана литература.

Читателите на библиотеката могат по всяко време да се обърнат към дежурния библиотекар за помощ при търсенето на литература в информационните ресурси или фонда на библиотеката.

10. Информационно библиографско обслужване и обучение

Специалистите от сектор „Информационно–библиографски“ съдействат на потребителите при изготвяне на устни и писмени библиографски справки и ги консултират при търсене на информация по определена тема чрез традиционните методи - системата от каталози, картотеки и справочно-библиографския апарат, електронния каталог на библиотеката и информационните ресурси и бази, за които библиотеката е абонирана.

За да се подпомогне работата на читателите, в библиотеката се провеждат следните видове обучения по информационна компетентност за студенти, докторанти, преподаватели и служители от университета:

1. За групи студенти (със заявка) – запознаване с библиотечните условия, процедури, услуги, фондове, страницата на библиотеката, търсене в електронния каталог и електронните бази.

2. За преподаватели (със заявка) – акцент върху електронните ресурси, възможностите за подпомагане и обогатяване на учебния процес, цитиране в електронна среда, наукометричните бази и техните възможности за оценка на изследователи, научни списания и институции.

3. Персонални обучения за студенти и преподаватели по интересувачи ги конкретни теми и изследователския процес, свързан с тях.

Можете да заявите групови или индивидуални обучения на тел. 088 216 46 46 или в сектор „Информационно-библиографски“, в читалнята на библиотеката.

11. Секция „Библиотека“ на интернет страницата на ИУ - Варна

Секция „Библиотека“, на сайта на ИУ, предлага богата информация за историята и структурата на библиотеката, правилата за дейността ѝ, електронните ресурси, избрани полезни връзки, контакти и др.

От рубриката „**За библиотеката**“ може да се разгледат „**Правилата за дейността на УБ**“, както и актуалното **работно време** на библиотеката. В „**Пътеводител на библиотеката**“ е предоставена подробна информация за работното време на библиотеката, регламента на регистрация и обслужване на

читателите, информационните ресурси, организацията и начина на ползването им. Там са публикувани двете класификационни схеми, използвани в библиотеката - Класификационна схема за големите научни библиотеки (до 1992 г.), Универсална десетична класификация (след 1992 г.), правила и примери за цитиране на литературни източници и друга полезна информация. Също в тази рубрика е **„Каталогът на периодичните издания“**, получавани в библиотеката през текущата година, подредени по азбучен ред на заглавията и с препратки към всяка буква.

От рубриката **„За читателите“** има връзка към **Електронния каталог** на библиотеката с базите книги, статии, периодика и персонала (библиографии). В каталога има богати възможности за търсене на информация и ограничаване на запитването по различни признаци, извеждането му в различен формат, регистрация на потребител и абонамент за получаване на нови заглавия по избрана рубрика. Всеки потребител на библиотеката може да направи справка за задълженията си към момента и техния статус от връзката **„Какво дължа?“**. Тук са и връзките към най-големия **„Обединен каталог на академичните библиотеки“** и електронния каталог на НБКМ – **„Виртуална библиотека - България“**. В **„Актуално“** се обявяват съобщенията за достъп до нови платени или с временен безплатен достъп електронни ресурси и други важни събития в библиотеката.

От рубриката **„Ресурси“**, в **„Електронни бази“** може да се разгледа информация за базите, до които има осигурен платен достъп, подробни указания и интерактивни обучения за работа с тях. От **„Електронни списания и вестници“** се достига до пълните текстове и архиви на избрани списания. Бюлетина за новополучена литература в библиотеката се представя за всяко тримесечие в рубриката **„Нови книги“**, като към всеки бюлетин има показалци по автори, заглавия и ключови думи. В **„Полезни връзки“** е предложен богат набор от препратки към интернет страници, групирани в рубриките: Базы данни; Списания; Интернет търсачки; Интернет справочници; Университети; Организации; Икономика; Статистика; Банки и финанси. Връзката **„Европейски документационен център“** предлага подбор на полезни връзки и актуална информация, свързана с европейското право, институциите на съюза, тяхната работа и възможност за контакти.

11. Онлайн научни бази данни и електронни ресурси

Онлайн бази данни за научни библиотеки

Библиотеката на ИУ е абонирана и предлага на своите читатели достъп до някои от пълнотекстовите бази на EBSCO на интернет адрес: <http://search.ebscohost.com>

Business Source Complete е най-авторитетната научна бизнес база в света, предлагаща библиографско и пълнотекстово съдържание от водещите научни икономически списания до 1886 г. назад.

Застъпени са всички бизнес дисциплини като маркетинг, мениджмънт, счетоводство, финанси, икономикс и пр. Пълнотекстово са представени и книги, монографии, финансови доклади, справочници, сборници от конференции, казуси, доклади в областта на инвестиционните изследвания, индустриални

профили, пазарни изследвания, доклади по страни, фирмени профили, SWOT анализи, видео семинари.

На страницата на библиотеката има подробни указания и примери за различни стратегии на търсене. Информацията, която предлагат базите е основно на английски език.

След влизане от посочения по-горе интернет адрес се избира: **EBSCOhostWeb**

1. Маркира се база или няколко бази, в които ще се търси информация. Кратко описание на базите има след наименованието на всяка от тях. Списък със заглавията на включените в базите списания може да се види при избор на Title List

2. След като са маркирани базата или базите, в които ще се търси информация, се избира бутон **Continue** и се отваря екрана за търсене. Има възможност за избор на типа търсене, според спецификата на запитването и възможностите на потребителя:

Basic search – основно (просто) търсене;

Advanced Search – разширено търсене;

3. В полетата за търсене се изписват ключови думи (на англ. език), свързани със съответните оператори (AND, OR, NOT).

4. Може да се избере **Full text**, което гарантира резултати само с пълен текст, да се определи хронологичен диапазон, или да се изберат други признаци за прецизиране на търсенето.

СИЕЛА - правен и справочен софтуер

СИЕЛА норми

Съдържа актовете на българското законодателство - пълните текстове на кодекси, закони, укази, постановления, правилници, наредби, тарифи и др. Действащи и отменени, стари редакции на нормативите и членовете. Законопроекти и стенограми на Народното събрание.

Предоставя за ползване актове на Президента, Народното събрание, Министерски съвет, министерствата, кореспонденция на Министерство на финансите, Комисия за защита на конкуренцията, актове на други министерства и ведомства. Практика на Конституционния съд, съдебна практика с анотирани решения на съдилищата, на АС при БТПП, решения на Европейския съд по правата на човека, практика на Апелативните съдилища.

Държавен вестник - официален и неофициален раздел.

Статии по правни проблеми. Библиография на издаваната правна литература.

Речник на легалните дефиниции. Английско-български юридически речник.

СИЕЛА Евро. Информационна система, която осигурява бърз и лесен достъп до нормативните актове на ЕС посредством интерактивен и удобен за употреба интерфейс.

Актовете са систематизирани според основните политики на ЕС, според издателя си и според вида на акта, както и съобразно сферата на обществени

отношения, които се засягат от съответния документ. Освен на български език, документите фигурират в базата и на английски език.

Информация за потребителско име и парола за достъп може да се получи от всеки специалист в университетската библиотека.

EMeJ 150

EMeJ 150 е колекция на Emerald, един от най-големите научни издатели в света. Базата разкрива пълния текст на 150 научни списания от 23 мениджмънт дисциплини в следните области:

Счетоводство и финанси; Инфраструктура и урбанистика ; Бизнес етика и закон; Икономикс ; Образование ; Инженерни науки; Предприемачество и иновации; Здравеопазване; Човешки ресурси; Индустрия и публичен сектор; Информация и знание; Международен бизнес; Учене и развитие; Библиотечни и информационни науки ; Наука за мениджмънта; Качество; Маркетинг; Операционен и логистичен мениджмънт; Организация ; Изпълнителен мениджмънт и измерване; Социология; Стратегия; Туризъм.

Достъпът до пълните текстове на списанията е до 2015 година, включително и е от територията на университета на адрес: www.emeraldinsight.com

В допълнение към изследователските статии в пълен текст, Emerald предлага допълнителна помощ на своите потребители чрез следните онлайн услуги:

- For Authors – помощен пакет, който разглежда в детайли процеса на „производство“ на една статия;
- For Librarians – представя изследвания, интервюта, практически ръководства и статии от най-изявените специалисти в областта на БИН в помощ на професионалното израстване на информационните работници;
- Research Zone – представя световната научна общност и съветва изследователите как да са в крак с последните постижения в тяхната област;
- Learning Zone – съдържа полезни ресурси за ежедневните задачи на студентите;
- Teaching Zone – предлага помощ и идеи за преподавателите в бизнес дисциплините и мениджмънта.

Енциклопедия Британика – академично онлайн издание

Университетската библиотека има абонамент за достъп до академичното издание на **Енциклопедия Британика онлайн** – справочен ресурс, доказал своите качества в продължение на над двеста години и чието използване в електронен формат е практика в повечето академични библиотеки по света.

Достъпът е възможен от всички компютри в университета на интернет адрес: www.britannica.com

Енциклопедия Британика предлага достъп до 75 000 статии, 30 000 кратки статии с бързи отговори на въпроси от историята, науката и изкуството, 14 000 фотоси, илюстрации, звукови файлове, 220 000 допълнения – дефиниции, указания за произношение, етимология на думи, най-добрите web страници, научни и популярни списания, речник – Merriam-Webster's Collegiate Dictionary and Thesaurus, известни цитати и портал към класиката.

Интернет страницата на Енциклопедия Британика е разделена на различни полета:

- Поле за търсене – в него се изписва ключовата дума или фраза и се избира – GO;
- Важни новини, събития и биографии на деня;
- Галерия;
- Статии по категории.

Важно е да се знае, че:

- Разширеното търсене позволява да се конструират сложни въпроси, което увеличава точността на резултатите;
- Резултатите са подредени по релевантност, т.е. най-близкия по значение резултат до търсения термин се появява в най-горната част на списъка;
- Използват се кавички – при думи или фрази, когато е важно те да се появяват в точния им вид или както са изписани;
- Британика разпознава псевдоними и алтернативни наименования.

Journal Storage – The Scholarly Journal Archive

Библиотеката е абонирана за списанията от бизнес колекцията на JSTOR (Journal Storage – The Scholarly Journal Archive). Бизнес колекцията представлява архив от над 80 научни списания в областта на бизнеса, икономиката, финансите и пр., като списъкът от заглавия непрекъснато се допълва.

Достъпът до базата е възможен на интернет адрес: www.jstor.org от всички компютри в университета.

Базата е архивна и достъпът до пълния текст е възможен само за минали години (най-често 2-3 години назад).

Достъпни в пълен текст са всички броеве на списанията – от началото на тяхното издаване.

Търсенето, прегледът на резултатите и разпечатването на материалите са организирани в лесен и удобен за работа интерфейс.

Търсене

1. Избира се "Search" и след това една от следните опции:

- Просто търсене (Basic Search)
- Разширено търсене (Advanced Search)
- Откриване на статии (Article Locator)

2. Basic Search

- При търсене на фраза се използват кавички.
- При търсене на автор и заглавие се изписват съответно **au:** името на автора и **ti:** заглавието или част от него.

Пример: **au:** nash AND **ti:** games

- За комбиниране на термини се използват операторите AND, OR, NOT.

3. Advanced Search

- Тук в отделни полета от падащо меню може да се избере признак на търсене: пълен текст, автор, заглавие, резюме.
- Операторите за свързване също са в отделно падащо меню.
- Може да се ограничи търсенето до статии, прегледи (на книги), заглавни статии и др.

Science Direct

SciVerse ScienceDirect е пълнотекстова база, в която се разкриват половината от всички реферирани списания в света с над 9 милиона статии.

Лицензът на МОН осигурява достъп до пълнотекстовите научни публикации в списанията на **Freedom Collection** от 2004 до текущата година, което представлява около 2500 заглавия. Базата е достъпна от компютрите в университета на адрес:

<http://www.sciencedirect.com>

За по-ефективна работа с базата е добре да се направи начална регистрация за създаване на собствен профил с опция „Запомни ме”, за да се избегне последваща регистрация.

Търсене в Science Direct

▪ **По заглавие на списание или книга.**

От основния екран, при избор на **Browse (Покажи)**, могат да се разгледат списанията и книгите, включени в базата. Прегледа може да бъде по азбучен ред, по предметни рубрики, по любими, т.е. избрани заглавия при създаването на личен профил. Срещу всяко заглавие има информация за нивото на достъпност – в пълен текст или само резюме, вид на изданието – статия или книга, RSS функция – при възможност, избор на заглавия за наблюдение - Favorites.

▪ **Quick search (Бързо търсене)** - полето е достъпно от всеки екран. В него може да се търси по ключова дума или термин от заглавията на статиите, по автор, по заглавие на списание или книга и пр.

▪ **Разширеното търсене (Advanced Search)** - при този избор има по-богат набор от критерии за ограничаване на търсенето. Има възможност за избор на признаци (полета) за търсене – автор, заглавие, ключови думи, пълен текст и др., на ресурси, в които да търси – всички източници, само абонираните, само избрани (любими), на ограничаване по области на знание, на задаване на хронологичен диапазон и пр.

▪ **Резултати** - До резултатния лист, има поле с допълнителна възможност за търсене вътре в резултата (**Search Within Results**), ако са излезли твърде много заглавия и се налага доуточняване. Има и информация за резултатите – брой срещания като тип документи (книги, статии), брой срещания по заглавия на списания и по години.

Търсенето може да се редактира, да се запази, ако имате личен профил, може да се зададе опция за проследяване (наблюдение) и информирание при поява на нови заглавия по това търсене.

Избраните от резултата заглавия могат да се изпратят на e-mail (E-mail Articles), да се изведат и изпратят в съответната среда за цитиране (Export Citations), да се запишат в пълен текст (Download) или за по-бърз избор, да се отворят всички записи с резюмета и съдържание (Open All Previews).

Web of Science

Това е информационна платформа, която включва пълнотекстови, както и наукометрични бази данни. ИУ - Варна има достъп до мултидисциплинарната пълнотекстова база „Web of Science Core Collection”, която обхваща естествените, социалните и хуманитарните науки.

Платформата е достъпна от компютрите в университета на адрес:

<http://apps.webofknowledge.com>

Възможен е и отдалечен достъп след първоначална регистрация в базата с институционален имейл от компютрите на университета.

Търсенето в базата може да бъде по тема, автор, авторски колектив, заглавие – източник, година на издаване и адрес. Заглавията на публикациите на всички езици са преведени на английски. Има падащо меню за избор на област за търсене. Могат да се използват оператори, да се добавят допълнителни полета за по-подробно търсене, да се зададе времеви диапазон.

Цитатни справки (Cited Reference).

Цитатните справки от всяка статия са индексирани и подготвени за търсене. Може да се търси по „Цитиран автор“, „Цитиран научен труд“, „Цитирана година“, том и страница.

Подобряване (ограничаване) на резултатите “Refine Results” – е функция, която прецизира търсенето по видове документи, автори, година на публикуване, държави, институции, езици и др.

Сортиране на резултатите – подрежда хронологично, по брой цитиранията, релевантност, година, водещ автор, източник и др.

Анализиране на резултатите – в полето за ограничаване на търсенето (Refine results) има информация за брой срещания по области на знанието, по тип документи, по автори, по години, по институции, по държави и пр. Така изследователите могат да видят кои са авторите, работещи в тяхната област, публикациите им, източниците и годините, в които най-много е писано по темата и пр.

В листа с резултатите от търсенето, освен стандартната библиографска информация, се вижда и резюмето на документа, информация за автора, връзка към ресурс с пълния текст на заглавието, ако библиотеката има достъп до него, брой цитирания на заглавието – в кои източници и тяхното описание, включително и библиографиите към тях.

Създаване на собствен профил – позволява да се съхрани неограничен брой търсения, известия за цитирания, библиотека с библиографии.

SCOPUS

SCOPUS е най-голямата библиографска наукометрична база данни в света за рецензирана литература и качествени веб-източници, с интелигентни инструменти за проследяване, анализиране и онагледяване на научните изследвания.

Базата данни:

- Съдържа 46 милиона записи, 70% от които с резюмета;
- Преглежда близо 19500 заглавия периодични издания от 5000 издатели от цял свят;
- Включва над 4,6 милиона доклада от конференции;
- Включва на 100% базата Medline;
- Предлага усъвършенствани инструменти за проследяване, анализиране и онагледяване на изследвания.

Със Scopus изследователският процес е по-ефективен и по-производителен, което прави продукта незаменима инвестиция за всяка библиотека.

Базата е достъпна от компютрите в университета на адрес:

<http://www.scopus.com>

Scopus дава възможност :

- да се проследят връзките до различни автори и да се сравнят мненията им по дадена тема,
- да се намерят и препрачат най-често цитираните публикации и автори в дадена област,
- да се анализира автор или група автори с помощта на **h-индекс**, който е показател за производителността на научните изследвания на даден автор,
- да се анализират институции и отделни публикации,
- да се търсят автори и колеги от сродни области,
- да се откриват актуални научни области и кои тепърва ще се развиват.

За да можете да ползвате ефективно всички възможности на ресурса е добре да си направите **начална персонална регистрация**.

▪ На **Търсене** могат да се ползват екрани за **основно търсене (Basic Search)** с достатъчно възможности за търсене по различни признаци, за комбинация на термини и признаци, за ограничаване по видове документи, години и пр.; **търсене на автор (Author Search)**; **търсене по организация (Affiliation search)** и **разширено търсене (Advanced Search)**. Към всички екрани за търсене има помощни прозорци и обяснения, падащи менюта с възможности за избор.

Опцията за **Ограничаване на резултатите (Refine Results)** прецизира търсенето по различни признаци и предлага възможност за допълнително търсене вътре в резултатите.

Документите от резултатния лист могат да се сортират по релевантност, по автори, дата, източник, брой цитирания и пр.

Scopus предлага създаване на личен профил (My Profile) с възможности за запазване на търсенията, организация, експорт към библиографски мениджър, създаване на библиографии, RSS и др.

PASSPORT

Passport е интегрирана онлайн система, която предлага бизнес информация за страни, потребители и индустрии.

Базата може да се ползва от компютрите в университета на адрес: www.portal.euromonitor.com

Приложенията ѝ са: Бизнес и маркетинг планиране; Потребителски и битови характеристики; Пазарно поведение и анализ; Стратегически прогнози; Бизнес моделиране; Общи бизнес справки.

Видовете информация, която се предлага в базата са:

- Статистика на страните – данните са от Световната банка, Обединените нации и др. Започват от 1977 г. с прогнози до 2019 г.
- Лайфстайл статистика – източници са проучвания на домакинствата и преброяване на населението. Започва от 1990 г. с прогнози до 2019 г.
- Пазарна информация – данни за потребителския пазар за 6 г. назад плюс 5 годишни прогнози.
- Фирмени профили, пазарни дялове и индикатори – предлага се информация за водещи производители на потребителски стоки.

Категории от меню **Search**:

- Industries - бърз достъп до коментари, основни тенденции, нови сведения за всяка индустрия;
- Countries - бърз достъп до икономическа, демографска и маркетинг статистика за 205 страни;
- Consumers – бърз достъп до статистика, коментари и доклади за потребителите от 71 страни;
- Companies – бърз достъп до профили на компании;
- Geographies – опцията обединява информацията за всяка страна или регион;
- Search for companies (Търсене на фирми). Опцията се ползва за статистика, коментари и анализи на интересувашата ви компания. Може да се търси по световния собственик на бренда (GBO) или националния (NBO).

Базата има богати възможности за запазване на резултатите, работа със статистика, експорт на информация и пр., които подпомагат едно задълбочено научно изследване.

На сайта има подробен Help за всички възможни опции и създаване на индивидуални профили.

13. Европейски документационен център

От 2007 година университетската библиотека е Европейски документационен център и получава всички печатни издания на Европейската комисия, достъп до електронни ресурси – официалния вестник на комисията, приложенията му и пр.

Материалите, които се получават от ЕК – книги, списания, информационни и рекламни брошури, са на свободен достъп в читалнята на библиотеката.

От секция „Библиотека“ на интернет страницата на ИУ - Варна, при избор на **Европейски документационен център** потребителят може да получи по-подробна информация и новини за политики и решения за ЕС, обяви за работа, конкурси и проекти. Предложени са и полезни връзки към други интернет сайтове на европейска тематика.

На e-mail edc@ue-varna.bg може да се отправят конкретни *въпроси, мнения и предложения*, относно работата на европейския документационен център, Европейския съюз и функционирането на неговите институции.

14. Съставяне на библиография към писмен труд. Правила за цитиране.

Библиография, библиографски списък, използвана литература, цитирана литература и пр. са термини, с които се наричат списъците със заглавия на документи, имащи отношение към дадена научна публикация. Това не са синоними, въпреки, че често се използват като такива. Неоспоримо е само изискването, че за всички документи, ползвани или цитирани в научния труд, трябва да се предостави информация, достатъчна за тяхното идентифициране.

Конкретните въпроси на цитирането могат да се обособят най-общо в четири групи :

- издирване и подбор на литературата;
- библиографско описание на цитираните източници;
- систематизиране, озаглавяване и местоположение на описанието;
- съдържание на цитата.

Действащите стандарти за библиографско цитиране в България са:

1. БДС ISO 690:2011 Информация и документация. Ръководство за библиографски позовавания и цитиране на информационни ресурси.
2. БДС 17377-96 Библиографско цитиране. 1996.

Подреждането на библиографските описания на ползваната или цитирана литература може да бъде по няколко начина и зависи от характера на научния труд и предпочитанията на автора. Примерни начини на подреждане са:

- По азбучен ред на редната дума, която е фамилното име на автора или заглавие, като отделно се подреждат заглавията на кирилица и латиница. При български текст, по-добре е първо да се посочат заглавията на кирилица;

- В отделни групи, по видове източници и вътре в тях, по азбучен ред. Например: нормативни документи, книги, статии, доклади от сборници;

- По реда на цитирането им в основния текст.

Правила и стандарти за цитиране.

Няма ограничения за броя и видовете ползвани или цитирани документи, но библиографските сведения за идентификация на цитираните източници и техният ред в библиографското описание са определени в БДС 17377-96 Библиографско цитиране. София, Комитет по стандартизация и метрология, 1996. 26 с. Според изискванията, залегнали в него, библиографското цитиране е „вид библиографско описание, в което библиографските сведения за разглежданите документи или отделни части от тях са достатъчни за идентификацията им” и се състои от следните съставни части :

- съвкупност от библиографските елементи, описващи цитирания документ;

- текстът от него;
- препратки, свързващи текста със сведенията.

Задължителни елементи при цитиране на:

Книга – автор/и/, заглавие, том или част (ако има), поредност на изданието (без първо), година, страници.

Периодично издание – автор/и/, заглавие, източник, година на издаване, номер на броя, страници от-до

Електронни документи – автор/и/, заглавие, подзаглавни данни, институция (ако има такава), електронен адрес, дата.

Видове цитиране:

Вътре в текста

„.....цитат....“ (описание на документа, от който е цитата) или

„...цитат...“ (пореден номер на документа от библиографията в края на книгата, раздела, главата и пр., страница)

Цитиране под линия – „...цитат...“² и под линия на същата страница и под съответния номер описанието на цитирания документ;

Цитиране в края на материала след глава, раздел или след целия документ

1. Съставя се номериран списък с библиографските описания на източниците

2. В текста се посочва „...цитат...“ [12 (пореден номер на източника), страница]

Помощ за търсене в електронните ресурси, подробна информация и паролите за достъп на студенти и преподаватели от ИУ могат да се получат в читалнята на библиотеката.

Въпроси могат да се задават в реално време на Skype - UE_Biblioteka, на телефон 088 216 4646 или на e-mail адрес library@ue-varna.bg.

Това е в най-синтезиран вид информацията за дейността на библиотеката, нейните фондове и колекции, информационните ресурси, които предлага към настоящия момент и начинът на тяхното организиране и ползване.

В стремежа си максимално да подпомага учебния процес и научно-изследователската работа, колективът на библиотеката непрекъснато разширява и подобрява предлаганите на потребителите услуги и ресурси.

15. Приложения

Приложение 1.

Универсална десетична класификация - УДК

0	Общ отдел
1	Философия

159.9	Психология
16	Логика
17	Етика
2	Религия. Геология
3	Обществени науки
311	Статистика
314	Демография
316	Социология. Социална психология
32	Политика
327	Международна политика. Дипломация
33	Икономика
330	Иконом. науки в цялост. Микроикономика
330	Иконом. науки в цялост. Макроикономика
331	Труд. Работодател
332	Регионална икономика
334	Форми на икон. дейност. Кооперативни системи
336	Финанси
336.2	Данъци. Такси. Налози.
336.6	Финанси на стоп. организации. Управление на финансите
336.7	Пари. Банки. Борси
338	Икономическо положение
338.4	Отраслови икономики
338.48	Икономика на туризма
339	Търговия. Митническа политика
339.7	Международни финанси
339.9	МИО
34	Право
35	Обществено управление
368	Социална политика
37	Възпитание. Образование
5	Естествени науки
502	Природа. Екология
51	Математика
519.68	Програмиране. Софтуер
6	Приложни науки. Медицина
620	Изпитване на материали. Стокознание
63	Селско стопанство
64	Хотелиерство. Ресторантьорство
65	Управление
65.012.2	Планиране, програми, планове
651.7	Делова кореспонденция
657	Счетоводство
657.05	Управленско счетоводство
657.4	Сметки. Счетоводни системи
657.6	Одиторство
658	Бизнес и индустриален мениджмънт
658.3	Работна сила. Кадри
658.7	Складово стопанство. Логистика
658.8	Маркетинг
659	Рекламно дело
681	Компютри. Хардуер

69	Строителство
7	Изкуство
71	Градоустройство
72	Архитектура
8	Езикознание
802.0	Английски език
803	Немски език
804	Френски език
804/806	Романски езици
808.2	Руски език
91	География
93/99	История

Приложение 2.

Задължения на читателите¹:

- 1) При влизане в библиотеката да ползват или показват читателска карта, студентска книжка или лична карта.
- 2) Да оставят личните си чанти и връхни дрехи в гардеробните шкафчета.
- 3) Да се осведомяват за правата и отговорностите, които поемат като читатели в библиотеката.
- 4) Да заявяват исканата литература чрез вярно, точно и четливо попълнени заемни бележки.
- 5) Да не увреждат библиотечните документи, да ги пазят чисти, да не подчертават текста и правят бележки по полетата, да не късат страниците и книгите.
- 6) Да уведомяват дежурния библиотекар при констатиране на повреди и липсващи страници.
- 7) Да връщат библиотечните документи веднага след полагане на съответния изпит или след изтичане на определения срок. При неспазване на срока се налага глоба, определена в ценоразписа на услугите.
- 8) Да спазват реда на подреждане на фондовете на свободен достъп.
- 9) Да преустановяват работа с библиотечните документи 15 минути преди края на работното време в читалнята.
- 10) Да пазят ред и тишина в помещенията на библиотеката. С поведението си да не нарушават спокойствието и да не пречат на работата на останалите читатели.
- 11) На основание „Наредбата за запазване на библиотечните фондове“, читателите поемат задължения, чието неизпълнение води до материална отговорност или до отнемане правото им да ползват услугите на библиотеката.
- 12) Когато читателят повреди до такава степен, че направи негоден заетия библиотечен документ или го изгуби, той трябва да го замени с аналогичен в библиографско отношение екземпляр – по-ново издание на същото заглавие (или ксерокопие) или с равностойно по съдържание и цена, или пък да заплати обезщетение в размер не по-малък от петкратната стойност на изгубения библиотечен документ. При необходимост, цената се осъвременява, изчислена като сума от стойността на страниците (за 1 стр. – 0.05 лв.).
- 13) Когато читателят не върне заетия библиотечен документ или не заплати предвиденото обезщетение, библиотеката образува гражданско дело.
- 14) За кражба или умишлено увреждане на библиотечен документ от читалнята се търси гражданска и наказателна отговорност по общия ред

¹ Правила за дейността на университетската библиотека при ИУ - Варна

15) За нарушения по т. 13 и 14, нарушителите се отстраняват от университета.

16. Ползвана литература:

1. БДС 15419-82 Библиографско описание на книгите. Т 62. Официално издание. София, Комитет по стандартизация и метрология, 1982. 56 с.
2. БДС 17264-91 Библиографско описание. Аналитично описание на съставни части от публикации в книжни материали. Т 62. Официално издание. София, Комитет по стандартизация и метрология, 1992. 40 с.
3. БДС 17377-96 Библиографско цитиране. Т. 62. Официално издание. София, Комитет по стандартизация и метрология, 1996. 29 с.
4. Ръководство за азбучни каталози на книги. Анастасия Г. Лютова и др. София, Народна библиотека Кирил и Методий. Научно-методичен център, 1989. 406 с.
5. <http://www.ue-varna.bg>
6. <http://www.emeraldinsight.com>
7. <http://www.britannica.com>
8. <http://www.jstor.org>
9. <http://www.sciencedirect.com>
10. <http://www.isiknowledge.com>
11. <http://www.scopus.com>
12. <http://search.ebscohost.com>